МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО

Кафедра педагогіки та інклюзивної освіти

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОБОТИ З БАТЬКАМИ

галузь знань 01 Освіта
спеціальність 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

факультет дошкільної та початкової освіти

Автор:
к. пед.н., ст викладач
Адаменко Оксана Олександрівна

Затверджено на засіданні кафедри від « 27 » серпня 2018 р.
Затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету
« 29 » серпня 2018 р.
Затверджено на засіданні Вченої ради факультету
« 05 » вересня 2018 р.

Миколаїв 2018

ЗМІСТ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОБОТИ З БАТЬКАМИ»

1. Титульна сторінка

2. Зміст НМКД

3. Витяги з ОКХ, ОПП спеціальності

4. Навчальна програма дисципліни;

5. Робоча навчальна програма дисципліни;

6. Конспект лекцій з дисципліни;

7. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять;

8.Засоби діагностики навчальних досягнень студентів;

9. Питання до екзаменаційних білетів, екзаменаційні білети, тести для підсумкового контролю (що завантажені на освітній простір);

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО

Кафедра педагогіки та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної
роботи_____ Н. І. Василькова
05 вересня 2018 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОБОТИ З БАТЬКАМИ

СТУПІНЬ БАКАЛАВРА

Галузь знань 01 Освіта
Код та найменування спеціальності 014 Середня освіта
Предметна спеціалізація 014.11 Середня освіта (Фізична культура)
Освітні програми Середня освіта: Фізична культура, спортивно-масова робота та туризм,
Середня освіта: Фізична культура та Захист Вітчизни

Факультет дошкільної та початкової освіти

Миколаїв – 2018

Розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського.

Розробник програми: Адаменко О.О., старший викладач кафедри педагогіки та інклюзивної освіти, доктор філософії в галузі освіти.

Програму схвалено на засіданні кафедри педагогіки та інклюзивної освіти
Протокол від « 27» серпня 2018 року № 1
Завідувач кафедри педагогіки та інклюзивної освіти
_____ _____ (Хайруддінов М.А)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету дошкільної та початкової освіти
Протокол від « 29 » серпня 2018 року № 1
Голова навчально-методичної комісії _____(Курчатова А.В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету
Протокол від «05» вересня 2018 року № 2
Голова навчально-методичної комісії університету_____(Василькова Н. І.)

© Адаменко О.О., 2018
© МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2017

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни "Психолого-педагогічний супровід роботи з батьками" складена відповідно до освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки здобувачів вищої освіти за ступенем «бакалавр» галузі знань 01 Освіта спеціальності (спеціалізації) 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасний педагогічний процес взаємодії школи і сім'ї, що здійснюється у закладах освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Психолого-педагогічний супровід роботи з батьками» тісно пов'язана з науками, причетними до розв'язання проблем виховання та соціалізації особистості: психологією, педагогікою, філософією, соціологією, соціальною педагогікою, девіантологією та іншими.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **кредитів**:

Кредит І. Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен

Кредит ІІ. Психолого-педагогічні причини та профілактика девіантної поведінки дітей

Кредит ІІІ. Взаємодія школи і сім'ї.

Мета дисципліни «Психолого-педагогічний супровід роботи з батьками» є: підготовка студентів- майбутніх класних керівників до практичної роботи з сім'ями та дітьми, реалізуючи індивідуальний підхід та враховуючи внутрішню і зовнішню детермінацію, співвідносячи природні та соціальні чинники формування поведінки дитини. Ознайомлення студентів із основними засадами соціальної педагогіки як підґрунтям психолого-педагогічного супроводу роботи класного керівника з батьками.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. Опанувати методологічні принципи та основні напрями психолого-педагогічних досліджень, закономірності та механізми порушень психічних процесів.
2. Оволодіння студентами діапазоном знань і вмінь щодо сутності, специфіки, форм, методів роботи з дітьми та сім'ями різних соціальних категорій;
3. Професійно-педагогічна підготовка до здійснення психологічного супроводу у закладах шкільної та позашкільної освіти, соціально-педагогічної підтримки сімей різного типу;
4. Забезпечити ґрунтовну й всебічну підготовку студентів до організації, здійснення і управління психолого-педагогічним супроводом роботи з батьками учнів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні мати:

загальні компетенції (ЗК):

- Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо (ЗК 1.)
- Здатність працювати в команді та автономно (ЗК 2.)
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності (ЗК 9.)

фахові компетенції (ФК):

- Здатність формувати в учнів предметні компетентності з педагогіки, фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури (ФК 1).
- Здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, громадянськість, комунікабельність (ФК 12).

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- методи дослідження психічної діяльності дитини;
- особливості проведення психолого-педагогічного обстеження дитини та її сім'ї;
- вияви та ознаки відхилень у розвитку психічної діяльності дитини;
- шляхи і напрями корекційної роботи з «важкими» дітьми та їх сім'ями;

- теоретико-методологічні основи виховання дітей та учнівської молоді в сучасних умовах;
- стратегії здійснення соціально-педагогічної експертизи стану виховання особистості в сучасному освітньому просторі;
- механізми розробки навчально-методичного супроводу становлення і розвитку виховних систем, програм.

вміти:

- застосовувати здобуті знання з психології на практиці:
- підбирати адекватні експериментальні методики психолого-педагогічного супроводу;
- вивчати медичну документацію учня;
- досліджувати стан психічних функцій, процесів дитини, що потребує допомоги;
- проводити аналіз отриманих результатів психолого-педагогічного дослідження;
- здійснювати послідовний системний аналіз реальної практики виховання дітей та учнівської молоді;
- планувати, організовувати, здійснювати та контролювати реалізацію програмно-методичних комплексів психолого-педагогічної підтримки розвитку особистості, процесів її соціальної інтеграції.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит І. Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен

Тема 1. Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен.

Поняття «сім'я». Функції та структура сім'ї. Класифікація сучасної сім'ї. Роль сім'ї у становленні особистості дитини. Концепція родинного виховання.

Тема 2. Основні завдання та умови виховання дітей у сім'ї.

Основні умови та напрямки виховання дітей в сім'ї. Основні завдання та принципи сімейного виховання. Методи та засоби сімейного виховання і специфіка їх застосування. Стратегія виховання: загальна та відповідно до вікової періодизації розвитку дитини. Характеристика методів заохочення і покарання як основних методів сімейного виховання.

Тема 3. Стилі сімейного виховання.

Поняття стилю сімейного виховання. Потуральний стиль виховання дітей в сім'ї. Змагальний стиль виховання дітей в сім'ї. Розважливий стиль виховання дітей в сім'ї. Запобігливий стиль виховання дітей в сім'ї. Контролюючий стиль виховання дітей в сім'ї. Співчутливий стиль виховання дітей в сім'ї. Гармонійний стиль виховання дітей в сім'ї. Типи неправильного виховання дітей в сім'ї. Умови успішного виховання дітей в сім'ї.

Тема 4. Роль батьківського спілкування. Сімейні конфлікти.

Різноманіття сімейного спілкування. Азбука сімейного спілкування. Сім'я і міжособистісні конфлікти. Конфлікти батьків і дітей. Підліткова конфліктність.

Тема 5. А.С.Макаренко і В.О.Сухомлинський про родинне виховання.

Проблеми сімейного виховання в спадщині В.О.Сухомлинського. «Книга для батьків» та «Лекції про виховання дітей» - джерела сімейного виховання. Батьківський авторитет. Взаємодія родини і школи в «Батьківській педагогіці». «Листи до сина» й «Листи до дочки» як джерела гендерного підходу щодо підготовки молоді до родинного виховання.

Кредит ІІ. Психолого-педагогічні причини та профілактика девіантної поведінки дітей

Тема 6. Психолого-педагогічні особливості гіперактивних дітей та дітей з агресивною поведінкою. Методика роботи з ними.

Поняття Гіперактивного Розладу з Дефіцитом Уваги (ГРДУ) та причини його виникнення. Ознаки та діагностика гіперактивності. Супровід гіперактивної дитини: рекомендації батькам та педагогам гіперактивних дітей. Характеристика агресії як

психічного стану дитини. Види та форми агресії. Вікові особливості прояву дитячої агресивності. Психолого–педагогічна допомога при агресивних проявах в поведінці дитини. Методичні рекомендації педагогам і батькам щодо роботи з дитиною з проявами агресивної поведінки.

Тема 7. Соціальна дезадаптація дітей як фактор суїцидальної поведінки.

Суїцид як складний психологічний феномен вітчизняної та зарубіжної психології. Особливості підліткового суїциду. Основні мотиви суїцидальної поведінки серед дітей. Ознаки, за якими можна виявити ризик суїциду у підлітків. Система психологічної профілактики та корекції суїцидальної поведінки.

Тема 8. Психолого-педагогічний захист від насилля над дітьми в сім'ї.

Характеристики типів насильства по відношенню до дітей. Рекомендації психологам, батькам та викладачам у разі звернення по факту насилля в сім'ї. Напрями діяльності органів та закладів освіти щодо попередження насильства.

Кредит ІІІ. Взаємодія школи і сім'ї.

Тема 9. Форми і напрями взаємодії школи і сім'ї. Здійснення педагогічної просвіти батьків. Забезпечення участі батьків у життєдіяльності класного колективу. Педагогічне управління діяльністю батьківської ради класу. Індивідуальна роботи з батьками. Активне слухання. Інформування батьків про хід і результати навчання й виховання та розвиток учнів.

Тема 10. Робота класного керівника з неблагополучними і проблемними сім'ями. «Педагогічно занедбані» та «важковиховувані» діти, особливості й ознаки. Принципи, шляхи і засоби перевиховання. Взаємодія з "проблемними" сім'ями, що потребують особливої уваги педагогів. Відвідування сім'ї учня вчителем як індивідуальна форма роботи з батьками. Робота класного керівника з дітьми-сиротами

Тема 11. Психолого-педагогічна освіта батьків (лекторії, семінари, тренінги)

3. Рекомендована література

Основна:

1. Бурлачук Л. Психодиагностика - СПБ. Питер, 2002.
2. Забрамная С.Д. Психолого-педагогическая диагностика умственного развития детей. М., 1995.
3. Основы специальной психологии: Учеб. пособие для студ. сред, пед. учеб, заведений / Л. В. Кузнецова, Л. И. Переслени, Л. И. Солнцева и др.; Под. ред. Л. В. Кузнецовой. - М.: Издательский центр «Академия», 2002. - 480 с.
4. Психолого-медико-педагогическое обследование ребенка./Под ред. М.М. Семаго. - М.,1999.
5. Психолого-педагогическая диагностика: Уч. пособие / Под ред. И.Ю.Левченко, С.Д. Забрамной. – М.: Академия, 2003.
6. Психодиагностический комплекс методик. Переслени Л.И. - М., 1996.
7. Психологическая диагностика детей и подростков. Учебное пособие для студентов. Под. Ред. К. М. Гуревича. Москва «Международная педагогическая академия» 1995.
8. Сорокин В.М. Специальная психология: учеб. пособие /П/ред. Л.М.Шипицыной. – СПб.: Речь, 2004.
9. Специальная педагогика /Под. ред. Н.М.Назаровой. – М.: Академия, 2000.
10. Шмелев А. Г. Основы психодиагностики. - «Феникс», Ростов-на-Дону, 1996.

Базова

1. Аномальная психология/Д.Холмс.-СПб.: Питер,2003.-304с.
2. Астапов В. М. Психология детей с отклонениями и нарушениями психического развития. – СПб., 2001.
3. Бондар В. І. Спеціальна освіта в Україні: погляди в майбутнє. – К., 2004.

4. Блейхер В.М., Крук И.В. Патопсихологическая диагностика. - Киев, 1986.
5. Бурлачук Л. Ф., Морозов С. М. Словарь-справочник по психологической диагностике. Питер 2004.
6. Выготский Л.С. Детская психология. Ч. 2: Вопросы детской психологии. Собр. соч.Т.4. -М., 1984.
7. Выготский Л. С. Проблемы развития психики. –Москва: Педагогика. - 1983.
8. Демьянов Ю.Г. Диагностика психических нарушений: Практикум. – М.: Сфера, 2004.
9. Дети с задержкой психологического развития. Под ред. Г.А. Власовой, В.И. Лубовского, В.А. Шипициной, - М., Просвещение, 1984.
10. Дети с нарушениями развития: Хрестоматия / Ред.-сост. В.М.Астапов. М.: Международная педагогическая академия, 1995.
11. Дети с отклонениями в развитии: Методическое пособие для педагогов, воспитателей. М.: Аквариум, 1997.
12. Лебединский В.В. Нарушения психического развития у детей. МГУ, 1985.
13. Лебединский В.В., Никольская О.С.и др. Эмоциональные нарушения в детском возрасте и их коррекция. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1990.
14. Коррекционная педагогика: Учеб. Пособие. – М., 1998.
15. Мастюкова Е.М. Ребенок с отклонениями в развитии: ранняя диагностика и коррекция. – М.: Просвещение, 1992.- 95с.
16. Усанова О.Н. Дети с проблемами психического развития. – М., 1995.

Допоміжна

1. Адлер А. О нервном характере.- С/Пб., М., 1997. С.81- 134.
2. Акатов Л.И. Социальная реабилитация детей с ограниченными возможностями, Владос, 2003.
3. Акимова М.К., Козлова В.Т. Психологическая коррекция умственного развития школьников: Учеб.пособие. - М., 2000.
4. Актуальные проблемы диагностики задержки психического развития детей. Москва «Педагогика» 1991.
5. Антонян Ю.М., Бородин С.В. Преступность и психические аномалии. – М., 1987.
6. Баркан А.И.Плохие привычки хороших детей. Учимся понимать своего ребенка.- М.:Дрофа-Плюс,2003.-352с.
7. Боскис Р.М. Учителю о детях с нарушениями слуха. - М., 1988.
8. Брязгунов И.П., Касатикова Е.А. Непоседливый ребенок, или все о гиперактивных детях.-М.: Изд-во Института Психотерапии, 2001.- 96с.
9. Гоголева А.В. Аддиктивное поведение и его профилактика. – М., 2003.
10. Клейберг Ю.А. Психология девиантного поведения. – М., 2001.
11. Шевченко Ю. С. Коррекция поведения детей с гиперактивностью и психопатоподобным синдромом. – М.: Вита-Пресс, 1997.

13. Інформаційні ресурси

1. http://www.voppsy.ru/journals_all/issues/1996/966/966118.htm
2. http://www.psycheya.ru/lib/psy_uod_ogl.html
3. http://sp.mgppu.ru/index.php?view=links
4. http://de.ifmo.ru/--books/0050/
5. http://window.edu.ru/window/catalog?p_mode=1&p_rubr=2.2.77.2&p_page=20
6. http://sp.mgppu.ru/index.php?view=book&option=all&ann=yes&page=10&limit=10
7. http://psy.1september.ru/article.php?ID=200501913
8. http://www.1september.ru/
9. http://psy.1september.ru/
10. http://forum.myword.ru/index.php?automodule=downloads&showfile=2071

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання:
- індивідуальне і фронтальне опитування;
- оцінювання письмових завдань;
- самостійні роботи (перевіряються й оцінюються під час опитування та під час написання контрольних робіт, з урахуванням тем, які винесені на самостійну підготовку);
- дидактичне тестування;
- контрольні роботи;
- перевірка індивідуальних дослідницьких завдань;
- перевірка групових творчих завдань.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО

Кафедра педагогіки та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної
роботи_____ Н. І. Василькова
05 вересня 2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОБОТИ З БАТЬКАМИ

Галузь знань 01 Освіта
Код та найменування спеціальності 014 Середня освіта
Предметна спеціалізація 014.11 Середня освіта (Фізична культура)
Освітні програми Середня освіта: Фізична культура, спортивно-масова робота та туризм, Середня освіта: Фізична культура та Захист Вітчизни

Факультет дошкільної та початкової освіти

Миколаїв – 2018

Робоча програма навчальної дисципліни «Психолого-педагогічний супровід роботи з батьками» для студентів ступеня «бакалавр» галузі знань 01 Освіта спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура), освітніх програм Середня освіта: Фізична культура, спортивно-масова робота та туризм та Середня освіта: Фізична культура та Захист Вітчизни;

Розробник:

Адаменко Оксана Олександрівна, старший викладач кафедри педагогіки та інклюзивної освіти, доктор філософії в галузі освіти

_____(Адаменко О.О.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та інклюзивної освіти
Протокол від «27» серпня 2018 року №

Завідувач кафедри педагогіки та інклюзивної освіти
__ _____ (Хайруддінов М.А.)

© .Адаменко О.О., 2018
© МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2018

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	***заочна форма навчання***
Кількість кредитів – **3**	**Галузь знань 01 Освіта**	**Варіативна**	
	спеціалізація 014 Середня освіта (Фізична культура) 014.11 Середня освіта (Фізична культура). Фізична культура, спортивно-масова робота та туризм. Фізична		

	культура та Захист Вітчизни		
Індивідуальне науково-дослідне завдання - 1		***Рік підготовки:***	
		2	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		**VIII**	**VIII**
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента -3,5	Ступінь бакалавра	**8 год**	**6 год**
		Практичні, семінарські	
		22 год.	**12 год**
		індивідуальні	
		-	**-**
		Самостійна робота	
		60 год.	**72 год**
		Вид контролю:	
		Залік	***залік***

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 90 год.: 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (33,6% / 67,4%).

для заочної форми навчання – 90 год.: 18 год. – аудиторні заняття, 72 год. – самостійна робота (20%/80%).

5. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Психолого-педагогічний супровід роботи з батьками» є: підготовка студентів- майбутніх класних керівників до практичної роботи з сім'ями та дітьми, реалізуючи індивідуальний підхід та враховуючи внутрішню і зовнішню детермінацію, співвідносячи природні та соціальні чинники формування поведінки дитини. Ознайомлення студентів із основними засадами соціальної педагогіки як підґрунтям психолого-педагогічного супроводу роботи класного керівника з батьками.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- Опанувати методологічні принципи та основні напрями психолого-педагогічних досліджень, закономірності та механізми порушень психічних процесів.
- Оволодіння студентами діапазоном знань і вмінь щодо сутності, специфіки, форм, методів роботи з дітьми та сім'ями різних соціальних категорій;
- Професійно-педагогічна підготовка до здійснення психологічного супроводу у закладах шкільної та позашкільної освіти, соціально-педагогічної підтримки сімей різного типу;

- Забезпечити ґрунтовну й всебічну підготовку студентів до організації, здійснення і управління психолого-педагогічним супроводом роботи з батьками учнів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні мати:
загальні компетенції (ЗК):

- Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо (ЗК 1.)
- Здатність працювати в команді та автономно (ЗК 2.)
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності (ЗК 9.)

фахові компетенції (ФК):

- Здатність формувати в учнів предметні компетентності з педагогіки, фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури (ФК 1).
- Здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, громадянськість, комунікабельність (ФК 12).

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:
знати:

- методи дослідження психічної діяльності дитини;
- особливості проведення психолого-педагогічного обстеження дитини та її сім'ї;
- вияви та ознаки відхилень у розвитку психічної діяльності дитини;
- шляхи і напрями корекційної роботи з «важкими» дітьми та їх сім'ями;
- теоретико-методологічні основи виховання дітей та учнівської молоді в сучасних умовах;
- стратегії здійснення соціально-педагогічної експертизи стану виховання особистості в сучасному освітньому просторі;
- механізми розробки навчально-методичного супроводу становлення і розвитку виховних систем, програм.

вміти:

- застосовувати здобуті знання з психології на практиці:
- підбирати адекватні експериментальні методики психолого-педагогічного супроводу;
- вивчати медичну документацію учня;
- досліджувати стан психічних функцій, процесів дитини, що потребує допомоги;
- проводити аналіз отриманих результатів психолого-педагогічного дослідження;
- здійснювати послідовний системний аналіз реальної практики виховання дітей та учнівської молоді;
- планувати, організовувати, здійснювати та контролювати реалізацію програмно-методичних комплексів психолого-педагогічної підтримки розвитку особистості, процесів її соціальної інтеграції.

2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ЄКТС.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит І. Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен

Тема 1. Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен.
Тема 2. Основні завдання та умови виховання дітей у сім'ї.
Тема 3. Стилі сімейного виховання.
Тема 4. Роль батьківського спілкування. Сімейні конфлікти.
Тема 5. А.С.Макаренко і В.О.Сухомлинський про родинне виховання.

Кредит ІІ. Психолого-педагогічні причини та профілактика девіантної поведінки дітей

Тема 6. Психолого-педагогічні особливості гіперактивних дітей та дітей з агресивною поведінкою. Методика роботи з ними.

Тема 7. Соціальна дезадаптація дітей як фактор суїцидальної поведінки.

Тема 8. Психолого-педагогічний захист від насилля над дітьми в сім'ї.

Кредит ІІІ. Взаємодія школи і сім'ї.

Тема 9. Форми і напрями взаємодії школи і сім'ї.

Тема 10. Робота класного керівника з неблагополучними і проблемними сім'ями.

Тема 11. Психолого-педагогічна освіта батьків (лекторії, семінари, тренінги)

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі:					Усього	у тому числі:				
		лекції	практ.	лаборат	інд	сам.роб		лекції	практ.	лаборат	інд	сам.роб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Кредит І. Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен												
Тема 1. Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен.	**7**	2	2	-	-	3	**9**	2	2	-	-	5
Тема 2. Основні завдання та умови виховання дітей у сім'ї.	**7**	2	2	-	-	3	**7**	-	2	-	-	5
Тема 3. Стилі сімейного виховання.	**5**	-	2	-	-	3	**5**	-	-	-	-	5
Тема 4. Роль батьківського спілкування. Сімейні конфлікти.	**5**		2	-	-	3	**5**	-	-	-	-	5
Тема 5. А.С.Макаренко і В.О.Сухомлинський про родинне виховання.	**6**		2	-	-	4	**4**	-	-	-	-	4
за І кредит	**30**	4	10	-	-	16	**30**	2	4	-	-	24
Кредит ІІ. Психолого-педагогічні причини та профілактика девіантної поведінки дітей												
Тема 6. Психолого-педагогічні особливості гіперактивних дітей та дітей з агресивною поведінкою. Методика роботи з ними.	**10**	1	2	-	-	7	**10**	1	1	-	-	8
Тема 7. Соціальна дезадаптація дітей як фактор суїцидальної поведінки.	**10**	1	2	-	-	7	**10**	1	1	-	-	8
Тема 8. Психолого-педагогічний захист від насилля над дітьми в сім'ї.	**10**	-	2	-	-	8	**10**	-	2	-	-	8

за ІІ кредит	**30**	**2**	**6**	**-**	**-**	**22**	**30**	**2**	**4**	**-**	**-**	**24**
Кредит ІІІ. Взаємодія школи і сім'ї.												
Тема 9. Форми і напрями взаємодії школи і сім'ї.	**10**	1	2	-	-	7	**10**	2	-	-	-	8
Тема 10. Робота класного керівника з неблагополучними і проблемними сім'ями.	**10**	1	2	-	-	7	**10**	-	2	-	-	8
Тема 11. Психолого-педагогічна освіта батьків (лекторії, семінари, тренінги)	**10**	-	2	-	-	8	**10**	-	2	-	-	8
за ІІІ кредит	**30**	**2**	**6**	**-**	**-**	**22**	**30**	**2**	**4**	**-**	**-**	**24**
Разом:	**90**	**8**	**22**	**0**	**0**	**60**	**90**	**6**	**12**	**0**	**0**	**72**

5. Назви лекційних занять.

№ теми	Назва теми	Кіл-сть годин	
		денна	Заочна
1	**Лекція № 1.** Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен.	2	2
2	**Лекція № 2.** Основні завдання та умови виховання дітей у сім'ї.	2	-
3	**Лекція № 3.** Психолого-педагогічні причини та профілактика девіантної поведінки дітей	2	2
4	**Лекція № 4.** Форми і напрями взаємодії школи і сім'ї.	2	2
	В с ь о г о :	**8**	**6**

6. Теми практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1	**Тема 1.** Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен.	2	2
2	**Тема 2.** Основні завдання та умови виховання дітей у сім'ї.	2	2
3	**Тема 3.** Стилі сімейного виховання.	2	-
4	**Тема 4.** Роль батьківського спілкування. Сімейні конфлікти.	2	-
5	**Тема 5**. А.С.Макаренко і В.О.Сухомлинський про родинне виховання.	2	-
6	**Тема 6.** Психолого-педагогічні особливості гіперактивних дітей та дітей з агресивною поведінкою. Методика роботи з ними.	2	1
7	**Тема 7.** Соціальна дезадаптація дітей як фактор суїцидальної поведінки.	2	1
8	**Тема 8.** Психолого-педагогічний захист від насилля над дітьми в сім'ї.	2	2
9	**Тема 9.** Форми і напрями взаємодії школи і сім'ї.	2	
10	**Тема 10.** Робота класного керівника з неблагополучними і проблемними сім'ями.	2	2
11	**Тема 11.** Психолого-педагогічна освіта батьків (лекторії, семінари, тренінги)	2	2
	В с ь о г о :	**22**	**12**

8. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість Годин

з/п		денна	заочна
1	**Тема 1.** Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен.	3	5
2	**Тема 2.** Основні завдання та умови виховання дітей у сім'ї.	3	5
3	**Тема 3.** Стилі сімейного виховання.	3	5
4	**Тема 4.** Роль батьківського спілкування. Сімейні конфлікти.	3	5
5	**Тема 5**. А.С.Макаренко і В.О.Сухомлинський про родинне виховання.	4	4
6	**Тема 6.** Психолого-педагогічні особливості гіперактивних дітей та дітей з агресивною поведінкою. Методика роботи з ними.	7	8
7	**Тема 7.** Соціальна дезадаптація дітей як фактор суїцидальної поведінки.	7	8
8	**Тема 8.** Психолого-педагогічний захист від насилля над дітьми в сім'ї.	8	8
9	**Тема 9.** Форми і напрями взаємодії школи і сім'ї.	7	8
10	**Тема 10.** Робота класного керівника з неблагополучними і проблемними сім'ями.	7	8
11	**Тема 11.** Психолого-педагогічна освіта батьків (лекторії, семінари, тренінги)	8	8
	В с ь о г о :	**60**	**72**

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання

10. Методи навчання

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• Практичні: педагогічні ситуації.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

ІІ. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

11. Методи контролю

Контрольні роботи, усне опитування, творчі роботи; перевірка конспектування першоджерел, виконання індивідуальних завдань та самостійних робіт, захист рефератів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

№ Кредиту	Номер теми	Відповіді на практичних заняттях	Самостійна робота у зошитах	Реферативна доповідь або презентація	Тестування	Контрольна робота	ІНДЗ	іспит	ВСЬОГО
Кредит І. Сім'я як	1	10	5	15					

соціально-психологічний та педагогічний феномен	2	10	5						
	3	10	5						
	4	10	5						
	5	10	5			10			
	∑	50	25	15		10			100
Кредит ІІ. Психолого-педагогічні причини та профілактика девіантної поведінки дітей	6	10	10	20					
	7	10	10						
	8	10	10						
	∑	30	30	20		20			100
Кредит ІІІ. Взаємодія школи і сім'ї.	9	10	10	20					
	10	10	10						
	11	10	10				20		
	∑	30	30	20			20		100
Аудиторна робота - 110 бали			Самостійна робота -190 балів						300
300									

Засоби діагностики успішності навчання

Діагностичний розділ визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності студентів і включає в себе ряд підрозділів (блоків):

а) *контроль засвоєння теоретичних знань* (*10 х 11 = 110 бали*);

б) *контроль самостійної роботи у робочих зошитах студентів* (*85 балів*);

в) *контроль виконання індивідуального завдання* (*20 балів*);

г) *контрольні роботи студентів* (*30 балів*);

д) *реферативні доповіді або презентації* (*3 х 20 = 60 балів*);

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю та виконання самостійної роботи

За семестр студент може отримати максимально **300 балів**.

Критерії оцінювання знань та вмінь студентів

Високий рівень. Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Достатній рівень. Студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає несуттєві неточності.

Задовільний рівень. Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання у стандартних ситуаціях.

Низький рівень. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно.

Незадовільний рівень. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Співвідношення оцінок знань і вмінь студентів у національній та рейтинговій системах оцінювання наступне:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
А	**90 - 100**	відмінно	

B	**80 - 89**	добре	зараховано
C	**65 - 79**		
D	**55 - 64**	задовільно	
E	**50 - 54**		
FX	**35 - 49**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс.

14. Рекомендована література

Основна:

11. Бурлачук Л. Психодиагностика - СПБ. Питер, 2002.
12. Забрамная С.Д. Психолого-педагогическая диагностика умственного развития детей. М., 1995.
13. Основы специальной психологии: Учеб. пособие для студ. сред, пед. учеб, заведений / Л. В. Кузнецова, Л. И. Переслени, Л. И. Солнцева и др.; Под. ред. Л. В. Кузнецовой. - М.: Издательский центр «Академия», 2002. - 480 с.
14. Психолого-медико-педагогическое обследование ребенка./Под ред. М.М. Семаго. - М.,1999.
15. Психолого-педагогическая диагностика: Уч. пособие / Под ред. И.Ю.Левченко, С.Д. Забрамной. – М.: Академия, 2003.
16. Психодиагностический комплекс методик. Переслени Л.И. - М., 1996.
17. Психологическая диагностика детей и подростков. Учебное пособие для студентов. Под. Ред. К. М. Гуревича. Москва «Международная педагогическая академия» 1995.
18. Сорокин В.М. Специальная психология: учеб. пособие /П/ред. Л.М.Шипицыной. – СПб.: Речь, 2004.
19. Специальная педагогика /Под. ред. Н.М.Назаровой. – М.: Академия, 2000.
20. Шмелев А. Г. Основы психодиагностики. - «Феникс», Ростов-на-Дону, 1996.

Базова

17. Аномальная психология/Д.Холмс.-СПб.: Питер,2003.-304с.
18. Астапов В. М. Психология детей с отклонениями и нарушениями психического развития. – СПб., 2001.
19. Бондар В. І. Спеціальна освіта в Україні: погляди в майбутнє. – К., 2004.
20. Блейхер В.М., Крук И.В. Патопсихологическая диагностика. - Киев, 1986.
21. Бурлачук Л. Ф., Морозов С. М. Словарь-справочник по психологической диагностике. Питер 2004.
22. Выготский Л.С. Детская психология. Ч. 2: Вопросы детской психологии. Собр. соч.Т.4. -М., 1984.
23. Выготский Л. С. Проблемы развития психики. –Москва: Педагогика. - 1983.
24. Демьянов Ю.Г. Диагностика психических нарушений: Практикум. – М.: Сфера, 2004.
25. Дети с задержкой психологического развития. Под ред. Г.А. Власовой, В.И. Лубовского, В.А. Шипициной, - М., Просвещение, 1984.
26. Дети с нарушениями развития: Хрестоматия / Ред.-сост. В.М.Астапов. М.: Международная педагогическая академия, 1995.
27. Дети с отклонениями в развитии: Методическое пособие для педагогов, воспитателей. М.: Аквариум, 1997.
28. Лебединский В.В. Нарушения психического развития у детей. МГУ, 1985.
29. Лебединский В.В., Никольская О.С.и др. Эмоциональные нарушения в детском возрасте и их коррекция. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1990.
30. Коррекционная педагогика: Учеб. Пособие. – М., 1998.

31. Мастюкова Е.М. Ребенок с отклонениями в развитии: ранняя диагностика и коррекция. – М.: Просвещение, 1992.- 95с.
32. Усанова О.Н. Дети с проблемами психического развития. – М., 1995.

Допоміжна

1. Адлер А. О нервном характере.- С/Пб., М., 1997. С.81- 134.
2. Акатов Л.И. Социальная реабилитация детей с ограниченными возможностями, Владос, 2003.
3. Акимова М.К., Козлова В.Т. Психологическая коррекция умственного развития школьников: Учеб.пособие. - М., 2000.
4. Актуальные проблемы диагностики задержки психического развития детей. Москва «Педагогика» 1991.
5. Антонян Ю.М., Бородин С.В. Преступность и психические аномалии. – М., 1987.
6. Баркан А.И.Плохие привычки хороших детей. Учимся понимать своего ребенка.- М.:Дрофа-Плюс,2003.-352с.
7. Боскис Р.М. Учителю о детях с нарушениями слуха. - М., 1988.
8. Брязгунов И.П., Касатикова Е.А. Непоседливый ребенок, или все о гиперактивных детях.-М.: Изд-во Института Психотерапии, 2001.- 96с.
9. Гоголева А.В. Аддиктивное поведение и его профилактика. – М., 2003.
10. Клейберг Ю.А. Психология девиантного поведения. – М., 2001.
11. Шевченко Ю. С. Коррекция поведения детей с гиперактивностью и психопатоподобным синдромом. – М.: Вита-Пресс, 1997.

13. Інформаційні ресурси

11. http://www.voppsy.ru/journals_all/issues/1996/966/966118.htm
12. http://www.psycheya.ru/lib/psy_uod_ogl.html
13. http://sp.mgppu.ru/index.php?view=links
14. http://de.ifmo.ru/--books/0050/
15. http://window.edu.ru/window/catalog?p_mode=1&p_rubr=2.2.77.2&p_page=20
16. http://sp.mgppu.ru/index.php?view=book&option=all&ann=yes&page=10&limit=10
17. http://psy.1september.ru/article.php?ID=200501913
18. http://www.1september.ru/
19. http://psy.1september.ru/
20. http://forum.myword.ru/index.php?automodule=downloads&showfile=2071

Засоби діагностики успішності навчання

Діагностичний розділ визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності студентів і включає в себе ряд підрозділів (блоків):

а) *контроль засвоєння теоретичних знань* (*10 х 11 = 110 бали*);

б) *контроль самостійної роботи у робочих зошитах студентів* (*85 балів*);

в) *контроль виконання індивідуального завдання* (*20 балів*);

г) *контрольні роботи студентів* (*30 балів*);

д) *реферативні доповіді або презентації* (*3 х 20 = 60 балів*);

100% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю та виконання самостійної роботи

За семестр студент може отримати максимально **300 балів**.

№ Кредиту	Номер теми	Відповіді на практичних заняттях	Самостійна робота у зошитах	Реферативна доповідь або презентація	Тестування	Контрольна робота	ІНДЗ	іспит	ВСЬОГО
Кредит І. Сім'я як соціально-психологічний та педагогічний феномен	1	10	5	15					
	2	10	5						
	3	10	5						
	4	10	5						
	5	10	5			10			
	∑	50	25	15		10			100
Кредит ІІ. Психолого-педагогічні причини та профілактика девіантної поведінки дітей	6	10	10	20					
	7	10	10						
	8	10	10						
	∑	30	30	20		20			100
Кредит ІІІ. Взаємодія школи і сім'ї.	9	10	10	20					
	10	10	10						
	11	10	10				20		
	∑	30	30	20			20		100
Аудиторна робота - 110 бали			Самостійна робота -190 балів						300
300									

Критерії оцінювання знань та вмінь студентів

Високий рівень. Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Достатній рівень. Студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає несуттєві неточності.

Задовільний рівень. Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання у стандартних ситуаціях.

Низький рівень. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно.

Незадовільний рівень. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Співвідношення оцінок знань і вмінь студентів у національній та рейтинговій системах оцінювання наступне:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	**90 - 100**	відмінно	зараховано
B	**80 - 89**	добре	
C	**65 - 79**		
D	**55 - 64**	задовільно	
E	**50 - 54**		
FX	**35 - 49**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання